

Ik zoek...

Johan Van Overtveldt

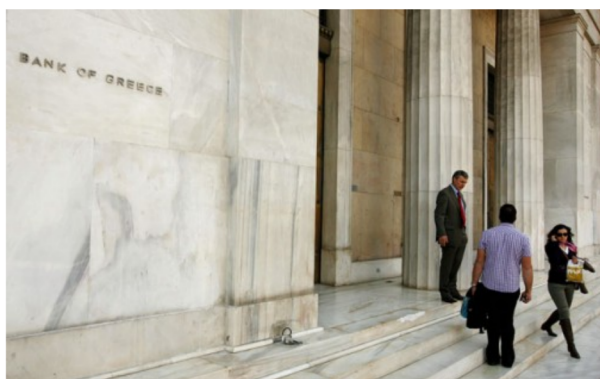

Johan Van Overtveldt is hoofdredacteur van Knack en Trends.

Griekenland drukt nu zijn eigen euro's

dinsdag 13 maart 2012 om 05u01

Een gesprek met een hoger kaderlid van de Bank of Greece. Hoe gammel is het systeem van de ECB?

© belga

We zullen hem Dimitriou noemen, naar de naam op het plaatje van de ober die ons bedient in een van de hotelrestaurants op het Syntagma-plein. Dimitriou drukt me na de korte inleiding door de gemeenschappelijke kennis hartelijk de hand en informeert kort naar het succes van de Griekse editie van mijn boek.

Het valt op dat hij sportaan naar een tafel toestapt die perfect zicht geeft op de ingang van het restaurant. Dimitriou is niet echt nerveus, maar beseft wel dat hij iets doet wat hij niet geacht wordt te doen, namelijk off the record praten met een journalist over wat er bij de Bank of Greece, de centrale bank van Griekenland die deel uitmaakt van het systeem van de Europese Centrale Bank (ECB), gebeurt.

Dimitriou beschrijft me zijn job bij de Bank of Greece. Hij zit op het niveau net onder de directie van de Griekse centrale bank, het hogere kader dus. Centraal in zijn verhaal staat het ELA-programma. ELA staat voor Emergency Liquidity Assistance, een soort van noodprogramma waarop de nationale banken die deel uitmaken van het ECB-systeem kunnen terugvallen in het geval van een onverwachte urgentie.

Ierland doet al een beroep op het ELA-mechanisme en sinds een aantal maanden groeit ook de Griekse benutting van de ELA-faciliteit fors aan. Eind november 2011 beliep ze 43 miljard euro. Op 8 maart stemde het Griekse parlement er mee in dat de Bank of Greece die benutting zou kunnen optrekken tot 90 miljard euro, wat volgens Dimitriou volop aan het gebeuren is. Naast de ELA-benutting deden de Griekse banken al voor 73 miljard euro een beroep op de ECB om liquiditeiten te bekomen in het kader van de normale ECB-procedures.

Dimitriou vertelt zijn verhaal over ELA en het Griekse bankroet: "De normale gang van zaken is dat banken die in liquiditeitsproblemen zitten, activa aanbieden aan de ECB. In ruil daarvoor worden dan effectief euro's overgemaakt aan de betreffende bank. Die zogenaamde collateral kan alles zijn: obligaties uit de portefeuille van de bank, pakketten uitstaande leningen, enz. De ECB onderzoekt de waarde van die collateral en zal in functie daarvan bepalen of ze, bijvoorbeeld 90 procent of 70 procent van de nominale waarde van die collateral in aanmerking neemt. Het probleem van de Griekse banken is dat zij nu al enige tijd eenvoudigweg over geen collateral meer beschikken om de ECB aan te bieden. Met de 73 miljard die al opgenomen werden, zitten de Griekse banken voor die levenslijn dus aan het einde van de rit. Onder meer door de aanhoudende kapitaalvlucht moeten de banken echter voortdurend bijkomende liquide middelen blijven ophoesten. En dat gebeurt nu via het ELA-mechanisme".

Dimitriou weet dat de kapitaalvlucht uit Griekenland al ruim 60 miljard euro bedraagt of, en dit is ronduit verbijsterend, bijna het equivalent van één derde van het Griekse bbp. Hoe werkt dat dan met dat ELA-mechanisme? Dimitriou kijkt me strak aan en gaat op gedempte toon voort: "Griekenland creëert nu zijn eigen euro's. De Bank of Greece crediteert de rekening van Griekse banken die de deuren zouden moeten sluiten zonder die noodfondsen. Alle Griekse banken zijn de facto bankroet, zo simpel is het. Deze zombie-banken kunnen alleen in leven blijven via de ELA-injecties. Binnen het ECB-systeem is de enige collateral die tegenover de euro's - gecreëerd binnen het ELA-mechanisme - staat, de garantie van de Griekse staat. Ik weet niet wat u ervan denkt, maar naar mijn bescheiden mening is die garantie zo goed als waardeloos. Je kunt allerhande verklaringen verzinnen over het hoe en waarom van deze operaties maar, geloof me, het basisgegeven is heel eenvoudig: enkel door een vrijgeleide aan de Griekse centrale bank te geven om euro's te creëren, kun je voorkomen dat het hele Griekse financiële systeem implodeert, met alle gevolgen van dien voor het eurosysteem als geheel".

Het tweede reddingspakket dat net toegekend werd aan Griekenland met de schuldkwijtschelding ten belope van 100 miljard euro als grote blikvanger gaat een en ander toch corrigeren, niet? Dimitriou: "Nee. Eerst en vooral: hoe lang gaat het nog duren vooraleer dat allemaal operationeel is? Elke dag gaat de bloeding van het Griekse banksysteem voort. Twee: ruim 60 procent van de hulp aan Griekenland komt niet eens het land in; het merendeel gaat naar banken in andere landen. Drie: hoe gaat dat hulppakket de Griekse economie opnieuw aan economische groei helpen? Ik zie dat echt niet, hoor. Men wint dus tijd, naar mijn schatting hooguit zes maanden en zelfs die termijn is allicht optimistisch. Ondertussen zijn de instructies van regeringswege en van de top van de Bank of Greece glashelder: blijven pompen uit de ELA-put".